

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „
Egy hónapra 1 — „
Egy órára 1/4 — „

Felelős szerkesztő: KOHÁNYI GYULA
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ

Hirdetési díj:

10 soros petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször használt szavakért külön díjat kell fizetni. Helyi hirdetéseknek külön díjat kell fizetni. A hirdetéseknek külön díjat kell fizetni.

A szabadság ünnepe.

Debreczen, január 22.

Ezernyolczszázkilencvennyolczadik esztendőnk pirkadó hajralán felébredtünk ama nagy, magasztos év ötvenedik fordulójára, melynek méhében a szabadság eszméje volt erejtve a sokat szenvedett magyar nemzet boldogítására . . .

De nem maradt rejtett helyen, ez a kincs hatalmas villámként keresztül cikázott az országon, felrázta tepedéből az istenadta népet, ki csak türt, remélt és semmit sem tett sorsa javítása érdekében; s midőn a fény elhatott a legszegényebb jobbágy kunyhója fölött is megjött a vilámlást követő dőrej, a nép szava, mely átrezgett a fél világon.

Az idegenek bámulva hallgatták a parányi magyar nemzet dörgő szavát, melyre megingott a kényuralom szégyenletes trónja, hogy egy újabb mozzanatra porba hulljon.

És porba hullt!

A nemzet fegyvert ragadott jogai védelmére, kitartása, hazaszeretete a kiomlott honfi vér árán meghozta számára azt az isteni gyümölcsöt, a függetlenséget, melyre epedve gondolt; lett

jogegyenlősége, szabadsajtója, felelős magyar miniszteriuma.

Tudjuk, kiknek köszönhetjük mind ezeket.

Azért a kegyelet adóját illően kell lerónunk a nagy esztendő évfordulóján ama félistenek iránt, kik nekünk, unokáknak új hazát teremtettek s kiknek emléke soha el nem enyészik a szivben; míg e négy folyamatos hazában egy honfi sziv dobog, s ha ez az utolsó magyar kihalna is, az általuk hirdett eszme életben maradna míg a földön ember leszen, mert ez az eszme nagy és magasztos, melynek élni kell örökké, ez az eszme a szabadság.

Közelg márczius 15-ike, közelg a virágfakasztó márczius, a szabadság eszméjének félszázados ünnepe.

Ezt meg kell ülni fényesen, magasztosan párt és elv különbség nélkül egyaránt; meg kell ülni nemzetiségekre való tekintet nélkül; mert Magyarország öröm ünnepe ez, már pedig honunkban csak magyarok laknak, kik a magasztos ünnepnek szivből örvendenek.

Dobog az ország szive. Mindenki érzi az öröm ünnep nagyságát, tehát megülni készül.

Szervezkednek a testületek, iskolák, hogy minél fenyesőbb módon juttassák

kifejezésre kegyeletüket a mult idők nagy emléke iránt.

Városunk is nagy apparatussal indult neki a szervezkedésnek. A legutóbbi közgyűlés határozata folytán alakított rendező bizottság két héttel ezelőtt tárgyalás alá vette a nagy jelentőségű ügyet. Eme idő óta azonban hirt sem adott magáról.

Az idő rohamosan közeleg, s miatt-hogy Debreczen városának első helyet kell foglalni azok sorában, kik magyarságuknak, hazaszeretetüknek megnyilatkozását tolmácsolni akárlák: ideje volna a sürgős intézkedésnek, mert a gyors munka sok esetben megmutatta gyatra voltát.

Meg vagyunk győződve városunk tanácsának jóakaratóiról; mindazáltal célszerűnek tartottuk ez alkalommal az ügy sürgős természetére rámutatni . . .

Ünnepe lesz a magyarnak, nagy, magasztos ünnepe, melyhez hasonló régen nem volt, s mégis elszomorodik, ha azokra a szerencsétlenekre gondol, kiket átjárt a szocializmus rém-eszméje, kik nem vigadhatnak a vidákokkal.

Vajha a gondviselés világosságot gyujtana sötét elméjükbe.

—F.—

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Krónika.

A „Debreczen” eredeti tárczaja.

Egész idő alatt, mióta a legutolsó (s hosszú idő óta az első) krónikánkat megirtam, azon ragódtunk idebenn radekcióban, hogy soha ilyen január, ilyen farsangot, hogy ilyen keves legyen az esemény! . . . ime, hogy elővettem az újságokat, ki akarván valamit mégis böngészni a krónikám magjának, azon veszem észre magamat, hogy ha csak elrenczítálnám is könnyen betelnék a krónikának rendszeresen szabott tér.Szinte kalejdoszkópszerűen változnak a képek, Semmiké rendszer, csupa összevisszaság, szóval maga a valódi élet.

De valamint minden élőknek, úgy ennek a most letűnőben levő két hétnek is megvan a maga gerince, amely végigvonul rajta, meg adja a külső színezetet amelyel imponál vagy elijeszt, sőt esetleg talán megnevetet vagy megrikat; s ez az igazságkeresés tragikomédiája. Hol az egyik, hol a másik része tulajonó, de nulla dies sine linea; Dreyfus-Esterházy, Gádos-Lenkei, vagy Benkő Rózi Póka László tulajdonképpen egyre megy a kérdés csak az, milyen szemmel nézzük; lehet hangulatunk, hogy a Benkő Rózi operettjén elszomorodunk s talán kacajra fakaszthat a Baksa Lajos bukása a Pókaiék esetének végakkordjaként . . . s ha így van ez mivelünk, miért ne lehetne a valódi életben is?!

No meg aztán meg is kell gondolnunk, hogy Karnevál járja most a világot ekhős szeren, jobb tehát, ha rahallgatunk, miatha az élet szomorú valóságának filozófiája üli meg lelkünket, — mulassunk, mint 8-án este a jogászok, akik ép úgy rakták az üres teremben, sőt tán még jobban, mintha zsufolva lett volna a terem gondoltak arra, hogy micsoda mámor veit már így is erőt a magyar társadalmon, mikor arra kerül a sor, hogy megvizsgálják elér-e addig a takaró ameddig nyújtóznak akarnak?!

Lehetne biz ez szomorú dolog is, k vonná kétségbe, de hiszen még az ég is arra intett ezalatt a két hét alatt, hogy ne vegyük nagyon tragikusán a dolgot és két fogatkozás, — egy holdtölte és egy holdfogyta alatti közé a tárczáknak apadása mellé fűtőanyag helyett tavaszi fényt adott: miért ne legyen hát jókedve az emberiségnek az egész világon s miért ne buzdulnának fel az ősi erények mindenütt? Hogy aztán ez a felbuzdulás Párisban zsidót, Prágában vegyesen csehét és németet kaparit a kezébe bünbakul, bizony isten alig egyéb farsangi tréfánál!

Avagy azon busuljon talán így farsang vigági közt valaki emberfia, hogy Z o i a Emil az idealizmus harezosa lett hirtelen és Jókai Mór buzog a Petőfi társaság fehér asztalánál az analízisért és a tudományos regényért? Így távolról nézve az egészet, tökéletesen egybeolvad ez a farsang többi boldonságaival.

Hogy Fiume podesztája nem teszi le az esküt, affelett szintén legfeljebb a vezér-

czikkíró szerkesztő húzza össze e héten a szemöldökét, nekem ép oly kevésbé imponál, mint az, amiért Vilmos császár haragszik a berliniekre, hogy emléksobrot emelnek a szabadsághősöknek s együtt mulatnak rajta azal a hirrel, hogy az osztrák Reichsrath szétvert asztaldeszka szilánkjai mint a meteor-emlékek a piacra kerültek. — Ha így végződik, valóban tiszta mulatság obstrukciót csinálni!

Azt sem tagadom azonban, hogy felhő is borult néha erre a farsangi hétre, illetve tavaszi napjára, olyan, amely elől kitér inkább a humor sugara, mint hogy kegyelet-sértővé válván színét és erejét egyaránt ott hagyja a nemtelen küzdelemben. S olyan sűrű ez a felhő, hogy még a napfény engedékenysége sem tudott rá hatni, nem hull belőle jótékony, meleget-hideget egyaránt felfogó hőpihe, amely megvédi a sarjadzó buzaszált a hidegtől, akár csak a valóságban történt. — Elborul a krónikás felett is az ég, ha ilyen ezimet lát az újságban: »kegyelet hitelben«, avagy »Ehezö kánaán« s van még egy, a melyre hiába akarnám, nem tud derülni a lelkem s ez a »Keleti Svajcz« — Valahogyan összekapcsolódik bennem az első és utolsó fogalom s úgy érzem, mintha közös forrása volna mind a kettőnek: a nyomor, de nem a délvidéki, hanem a magyar ember lelkéé. Annak az igaz magyar léleknek a szükölködése a nemzeti érzés nélkül, amely valaha, még csak nem is oly rég, csodákat alkotott.

Ez pusztult ki belőlünk s engedte elő-

Hol az igazság?

Irta: Hock János.

Tegnap jöttem Párisból, ahol egy hónapot művészeti tanulmányaimra fordítottam. Sorba jártam a privat akadémiákat, hallgattam a Louvre művészeti kurzusait és a Beaux-Arts előadásait.

Gyakorlatilag is megakartam ismerkedni a francia művészeti oktatásnak egész rendszerével, hogy tapasztalataimat, legjobb tudásom szerint hazai viszonyainkhoz mérten alkalmazhassam.

Talan még most is ott időznék, ha a Dreyfus-láz ki nem kergette a francia fővárosból. De az az izgalomtól attüzesedett levegő, amely egész Franciaország vértel felforralt, nem való az én idegeimnek. Megzavarta az én lelki gyönyörűségemet, artisztikus tanulmányaimat és haza siettem pihenni.

Nyugalomra vágytam itthon. S mit tapasztalok? Ugyanazt az izgalmat, ugyanazt a lázas érdeklődést, amely felkavarta Párisban a szenvedélyeket és két táborra osztotta egész Franciaországot. Ismerőseim megröghantak:

— Párisból jössz?

— Egyenesen.

— Hat mit szólna a Dreyfus-ügyhöz?

Mindenkit ez a kérdés érdekel s ami csodálatos, senki sem várja be a végét. — Okaimat, benyomásaimat meg sem hallgatják s már is készek az ítélettel. Eppen úgy, mint Párisban! Mindenki állást foglalt s nem türi meg az ellenvéleményt. Pedig nyugodt lelkiismerettel mondhatom, tíz ember közül egy sincs, aki ezt a kényes és teljesen összetartott ügyet alaposan ismerne. A szenvedélyek kegyetlen vonja be az igazságot s az emberek jobban ragaszkodnak előítéleteikhez, mint a világossághoz.

Azt hiszem, nem is a Dreyfus-ügy érdekléi nálunk az embereket, hanem az ezzel összefüggő szociális háttér. Valamint Franciaországban anarkista és antiszemita velleitások játszanak bele a dologba, úgy nálunk is a Dreyfus per a zsidókérdés tengelyévé lön.

szőr a hitelre szorolni a vértannak iránt a kegyeletet, néhány esztendővel ezelőtt, Wekerle idején a disztéri szobornál s azon rendszerre avatta azt a szegyenleles, metszően fájdalmas dolgot, hogy fel kell álltanunk a szobrokat, mert a büszkeségünk nem tűrné ahalasztást, sokat — pedig még nincs együtt az ára, s ez a lelki nyomor az, amely be sem várva, hogy kizöldüljön a fű a nagy száműzött sirján, kövel dobálja emléket egy bukófelben levő rendszer utolsó menedékét igyekezőn összeróni e halomra hajigált kövekből, mikor kárörömmel szórják a szitkot a dunai konfederáció tervére. Ez a lelki nyomor teszi oly súlyossá a testi szenvedést, hogy napról-napra többen menekülnek az új eszme, a szocializmus karjaiba. El ti sötét képek!

De im e helyett új fény dereng, a tudomány napja ragyog fenn. Verne Gyula hetvenedik születésnapján sok száz ezer ifjú gondolt halálával a sorsra s mi magunk is tisztelettel nézünk erre a derék öreg francziára, aki aki megtanított lelkesedni a jövő világért s egy új glóriát látunk mindennap a feje körül, mikor valami megvalósul merész fantáziájának termékei közül. Milyen játéka a sorsnak, hogy Andreáról éppen ebben az időben érkezik a második komolyan vehető Amerikának nyugoti partjáról... Lám a modern bűbajosok felekezetének hívei, a spiritiszták beleszóltak ebbe is a nyaron s egy derék mormon egész komolysággal megmondta, hogy hol van. Mivel azonban félni lehetett, hogy mihamar bizonyosságot szerezhet a világ a távolhatóság nyilvános vizsgatételéről, elszálltak ők nagy Galicziába s ott fedeztek fel egy leányt, akihez esendőfedezet mellett hajigálnak a szellemek láthatatlan kezekkel minden

Mindenesetre nagy hiba volt a magyar sajtótól, hogy egy ember büntényével összekeverte a faji szempontokat. Dreyfusban tipust láttak s mielőtt e per anyagát tisztán látták volna, ítélték felette.

Az egyik azért mondta bűnösnek, mert zsidó, a másik azért védelmezte, mert az összes zsidóságot látta benne megtamadva. Mielőtt világos adatokkal tisztázhatták volna, az ügyet, állást foglaltak mellette és ellene pedig az acte d'accusation közzétételéig sem nálunk, sem Franciaországban a közönség világosan semmit sem láthatott.

Igy lépett az objektív ítélet helyébe a szenvedély és beárnyékozta az igazságot. Ez a homályt akarom felderíteni elfogulatlan — jóhiszeműséggel, s azt hiszem, szolgálatot teszek vele az igazság után szomjuhozó közönségnek. Lehetőleg kerülöm az egyéni véleményyt s csupán azon adatoknak a közlésére szoritkozom, amelyeket a francia sajtó rostája végeredményekként tisztázott. Befejezésül pár sorban aztán bátor lesznek elmondani az én közvetlen, friss benyomásaimat is.

Hogyan keletkezett a Dreyfus-ügy?

1894. szeptember havában Merciernek az akkori hadügyminiszternek, egy ismeretlen egyén, akinek a hadügyminiszter teljes diszkrecziót fogadott, egy iratot mutatott be, amely katonai titkok árulására engedett következtetni. Ez az a híres bordereau, vagyis ami hivatalos nyelvünkön iratjegyzék, amelyben fel volt sorolva, hogy micsoda okmányok voltak ehhez az irathoz kapcsolva. Az az ismeretlen felfedező azt mondta, hogy azt a bordereaut egy rongyszédőtől kapta, aki azt a német nagy követtség szemetes ládájában találta meg. Ennek tehát mindenesetre egy francia tisztól kellett származnia, aki egy vezerkárnál van alkalmazva. Kötelességet vélt teljesíteni, amikor a hadügyminiszternek tudomására juttatja ezt a hazaárulást.

Mercier meglepetve olvasta át a bordereaut. E jegyzékben négy okmány van fölemeltve, amelyet az illető áruló, aki a nevével

könnyen mozgó tárgyat... Jó egészséget hozzá a kisasszonynak!

Debreczenben persze most rossz világ jár a szellemekre: le akarják bontani régi lakásukat, a vargaszint s elakarják kezesztelni a Tizenhárom várost... Urak, urak, ott a városházán mit akarnak önök? Tekintsenek körül s azt fogják látni, hogy már is beköltözött oda az önök falai közé is, tehát csak felmunkát végeznek, ha csak az említettek végzik, hőhermunkájukat!

Kettős értelemben beszélek jó urak! Az egyikfajta szellem a levéltárban tanyáz valódi kabalával végezve munkáját Konecz Akos és Hanke Eajos dédelgető pártfogása mellett. Ez a Tövégyi Titusz iskolájához tartozik s azóta bizonyára rávetemedett az Ajtai dr. mesterségére: meghaborgatták Gardosnét a ferje halála ügyében. Szegény fiatal asszony, nem elég volt, hogy megmérgezték, aztán kiásták a sírból, most még a lelket sem hagyják nyugodni ezek a bűbajosok! Hanem az is igaz, hogy Konecz Akos olyan bonhomival tud erről a szellemidézéről beszélni, hogy omolyan mondom, meg meg sem haragudnám, ha ő idézne meg halálom után. Eletemben azonban nem vagyok hajlandó benne részt venni!

No de elég volt ebből a fajtaból még farsangi komédiának is; lássuk a másikat, amely ott lakik a városháza régi börtöneiben s ezer szárnycsapás subogásával fenyegeti Stahl Gézát ha megtalálja azt az ódon íslat bontani — a többi nélkül. Gyökeresen kell a szellemekkel kísértekekkel és boszorkányokka elbánni főmérnök urem! Emlékezzék csak vissza, hogy a kísérletezés a mult telen megkarmolta a kezét, mikor Adriányi-Havranek képeben akarta felidézni?

alá nem írta, állítólag hozzácsatolt. Tartalma röviden ez:

It szállíom önnek a következő okmányokat. Az egyik utasítás a tüzéreknek egy új fajta ágyú kezeléséhez. A másik egy viznyomások fekezőnek tervrajza az ágyuk részére — melyet közbevetőleg mondva — a német háisereg már régen ismer. A harmadik a Madagaskárba hajózott katonáknak kiszállási tervezte. A negyedik pedig egy délfranciaországi hadgyakorlatnak és részleges mozgósításnak tervezte. Szóval, amint láthatjuk, mind a négy pont jelentéktelen, sőt közülök kettőt a parlamentben nyilvánosan tárgyaltak és részletes leírásukat a lapok is nyilvánosan közölték.

Mercier.

Mint hadügyminiszter nem a legjobb hírnévének örvendett. Nem karakter és becsületbeli dolgokban, hanem elfoglalt erőszakos katonának ismerték, aki talán egy hadtestet jól fejelemezhet, de alkotni képtelen. Szóval vaskalapos generálisnak nevezték és Drumont lapja, a Libre Parole naponként vérgostorozta és megtagadott tőle minden szervező képességet. E támadások, amelyekben nagyon sok volt az igazság, teljesen megintgatták pozícióját, úgy annyira, hogy 19 hadtestnek parancsnoksága készült kérényt beadni ellene Casimir-Perierhez, az akkori elnökhez, hogy Mercierrel mielőbb mondassak le, mert a hadsereg szellemére nagyon káros, sőt még organizációját is teljesen fel-forgatja.

A népszerűséget elvesztett hadügyminiszter tehát válságos helyzetbe jutott és bukásának szélén állott. Eapora jött tehát a bordereau, amelynek ő zonnal nagy fontosságot tulajdonított. A kormányajtó trombita-harsogással hirdette, hogy Mercier erélyének és ügyességének sikerült kipuhatolni egy francia tiszt hazaárulását. Az ellenzéki sajtó rögtön felbe hagyta a támadásokat s könnyen érthető, hogy a hazaszeretet rajongásával lelkesülő nagy tömeg izgatottan várta a büntény felderítését és a nyomozás eredményeit. Mercier egy felfedezett hazaárulással ismét a közbizalom zenitjére emelkedett s ezzel meg is erősítette állását. Elhallgatott a Libre Parole, a

Hja, persze, a félrendszer szabály kedves minden embernek, aki nem mer meg nem ijedni a maga árnyékától! Ez vitte be a városházára az Auer egőket is, meg a börtönátalakítást s más egyebet is ez teszi nevétségessé a házszamozással üzőtt komédiát is. Persze a főispánnak fájik a füle a Kossuth névtől — pedig márványba van vésvé a városháza falán! — ezért a városrészek elnevezése elmarad, de a Tizenhárom várost, amely történelmi elnevezés, megváltoztatják s a szépei városokat ezzel kitorúlik a históriából.

Szóval nem hiába határolja ezt a króni kámat két fogatkozás.

Milyen túlnöns is a sors? Egy hónappal ezelőtt Debreczenben vagdalt össze egy hárszartiszt egy újságieót s most mikor Budapesteny újságieót teszi ugyanezt egy hadnaggyal, a rokonszenv benső érzésével bucsutatnak Debreczenben az újságieók egy előléptetett derék ezredest.

Ez is csak azt mutatja, hogy nem vagyunk mi egészen annyira rossz emberek mint sokan állítják. Lám Waldstättent Olga bárónő a katonákkal 400 forintot tánczoltatott össze Temesvárt, épen mint tavaly Debreczenben Suvich ezredes 600 forintot muzsikáltatott össze a mi kérésünkre a zenekarával a V. H. O. Sz. já vára, ami viszont azt mutatja, hogy a katonák sem mind olyan rossz emberek, mint sokan állítják.

Már hogyan is volnának rosszak, mondjak az én leányolvasóim, mikor olyan jól tudnak tánczolni s így farsangon annak van igaza, aki tánczról beszél.

Fel tehát a függéltenségi kör báljába!

Fejő.

19 hadtest parancsnokai pedig visszavonták a kezdeményezett bizalmatlansági nyilatkozatot.

A vizsgálát.

Megkezdődött a szigorú nyomozás. Minden vezérkari tisztet vizsgálat alá fogtak velük külön-külön íráspróba: tettek. Végre abban állapotok meg, hogy a bordereának egy bizonyos hasonlósága van Dreyfus vezérkari tisztnak és tüzérkapitányának írásához. Fokozta a gyanút, hogy mikor Dreyfusszal íráspróbát tettek, munkaközben reájött, hogy a bordereának szavait egy levél alakjában szétszórva mondják tolla alá. A hazaárulással való meggyanúsítást úgy látszik nagyon érzékenyen vette és irásközben a tollát letette. Mikor pedig az árulást szemére vetették, elszápadt és kétségbeesve tiltakozott.

Dreyfus.

Egy elzászi születésű vagyonos zsidó-család gyermeke Mühlhouseból, aki a katonai pályára lépett és kiváló tehetségeinél fogva bejutott a vezérkarba. Az egyetlen zsidó, a ki ez időben a francia vezérkarban volt alkalmazva.

Markáns, éles arcú, nagy orru és feltűnően antipatikus személyiség, akit társai nem nagyon szerettek, mert nyelveket beszélt, beutazta Németországot és nyíltan kijelentette, hogy ő nem sovíniszta, mert a revanche-eszmének nem barátja. Inkább szeretne a kultur németekkel társalogni, mint az autokrata oroszokkal szövetkezni.

Aki ismeri a francia nemzet közszellemét, az jól tudhatja, hogy az ilyen könnyelmű nyilatkozat gyanúnak elég. Így jutott Dreyfus a vádlottak padjára a Drummont a Libre Paroleban ujongva mutatott rá, hogy egyetlen zsidó volt a francia vezérkarban és ime az is áruló! Ő tette faji kérdésé Dreyfus személyes ügyét, a tömeg pedig kapva kapott rajta s rögtön megalakult az antisemita diákok ligája.

Dreyfust elfogták, a Libre Parole pedig egekig magasztalta Mercier erélyét, aki egy veszedelmes hazaárulásnak fészékét tiporta szét.

Du Paty de Clum.

Ez az őrnagy volt a tisztikarban Dreyfusnak nyíltan bevallott személyes ellensége. A hadügyminiszter őt bízta meg az elővizsgálat vezetésével s melléje adta Henry kapitányt.

Ők hozták össze azt a híres vádlevelet, acte d'accusation-t, amelynek alapján kellett a hadbírósnak ítéletet mondania.

Ez a vádlevel csak két példányban volt megírva. Az egyiket a hadbírósnak kapta eskü és katonai becsületszóval megfogadott titoktartás mellett. A másikat Demange védő, akit hivatalos állása kötelez titoktartásra, amelynek megszegését a francia törvény a leghigorubb büntetés.

A hadbírósnak.

Minden célzatosság nélkül alakították meg. Feddhetetlen jellemű és a francia hadseregben általános tiszteletnek örvendő, becsületes katonaközből.

De képzeljük azt az izgatottságot, amely a napfényre pattant hazaárulás bünténye miatt ugy a sajtóban, valamint a nagy közönségben uralkodott. Megerthetjük, hogy a tisztikar becsületére feltékeny bíróság, amely végül is csak emberekből áll, minő előítélettel nyult ehhez az ügyhöz. Minden szenvedély szabadon lobogott. Testületi szellem, sovínizmus, német gyűlölet, egy utálatos bünténynek erkölcsi megtorlása mind-mind a meggyanúsított Dreyfus ellen irányult.

S mindennek dacára, a francia humanizmus nemessége kiállotta a tűzpróbát. A titokban folytatott vizsgálat, amelyet a hadügyminiszter nagy állami érdekekre való hivatkozással külön rendeletben írt elő, már-már Dreyfus fölmentésével végződött.

A hadbírósnak a du Paty de Clam-féle vádlevelben nem talált elegendő támpontot, a mely Dreyfus bűnösségét igazolta volna. Sőt miután a kihallgatott öt szakértő közül három azt mondotta, hogy van hasonlóság Dreyfus

írása és a bordereau között, de az utóbbiban ez az írás nagyon el van fedítve, kettő pedig a hasonlóságot is föltétlenül megtagadta: a hadbírósnak felmentő ítéletet akart hozni.

Az ítélet.

Az ítélet meghozatalára visszavonult hét bíró már megegyezett a felmentő ítéletben, a melynek Mercier-re nézve megemmisítő következményei lehettek volna.

Ekkor jelentkezett a bíróság elnökénél Mercier tabornoknak egy adjutánsa s egy levelet adott át, amelyet állítólag Pannizzardo olasz attasé küldött volna Schwartzkoppen német attasénak. Ez a levél egy magánlevél, amely egy estélyről szól s a végén egy oda vetett megjegyzés van: a maguk aljas D...-je nagyon szemtelenül követelő.

Az adjutáns kijelentette, hogy a hadügyminiszternek biztos tudomása szerint ez a D. Dreyfust jelenti és ő ehhez katonai becsületszavát köti.

Ily erkölcsi presszó hatása alatt ítélték és Dreyfust elszállították az Ördögsgzigetre, ahol őrzése evenként 50 ezer frtba kerül, Tisztibotját letépték és meggyalázták. Szerencse, hogy a kémtörvény, amelyet Lajos Fülöp alatt béke idejében hoztak, nem szól halálítéletre, mert különben 24 óra alatt agyonlőtték volna.

Ez az ítélet óriási izgatottságot keltett Franciaországban. Mindenki meg volt győződve, hogy Németország bérelte ki az árulót s az ugys létező német gyűlölet fenyegetővé vált. Pedig Vilmos császár Münster német nagykövete által már a pör alatt becsületszavára kijelentette, hogy Dreyfus semmiféle összeköttetésben német hatóságokkal nem állott.

Dreyfus a parlamentben.

Az igazságnak az a természete, hogy éget, mint a sebhe törött szálka s míg a napényre nem kerül, folyton izgat és gyűlöletet okoz.

Három év alatt négyszer interpelláltak a Dreyfus-ügy miatt a hazban. A miniszterelnökök azonban rendszeren azt választották, hogy minő undok és rettenetes büntény a hazaárulás, s hogy ezt az ügyet a kamara ne kutassa, mert a legnagyobb diplomáciai komplikáció s így állami veszély fenyegeti Franciaországot. Ez a hazafias óvatosság követelte, hogy a vádlevelet se hozzák nyilvánosságra. Münster párisi német nagykövet pedig Dupuy miniszterelnöknek és Hanotaux külügyminiszternek a német hadsereg és Vilmos becsületszavával jelentette ki ismét, hogy Dreyfusszal nem állottak összeköttetésben. Sőt azt mondotta:

— Képzeltetik az urak, hogy mi ilyen fontos okmányokat nem hajgálnánk a szemetes ládaba.

A pör revíziója.

E fontos parlamenti mozgalmak végre arra indították Picquart ezredest, aki a hadügyi kémosztálynak volt főnöke s így a peresemókat is kezelte, hogy kiváncsiságból megtekintse a Dreyfus-iratokat. Megütökött az ítéleten, amelyet egy be nem bizonyított levélre és a hadügyminiszter becsületszavára alapítottak. Kezdte az iratokat tanulmányozni s mikor meggyőződésre jutott, becsületszó mellett összehívott egy tiszt enquetet. E tanácskozás egyértelmű megállapodása után felment a hadügyminiszterhez, s kimondta, hogy itt bírósági tévedés forog fenn, mert Dreyfus ártatlan.

A válasz erre az volt, hogy azonnal át-helyezték Tuniszba.

Dreyfus fivére pedig aki gazdag ember, Picquart fellépéséből új reményt merítve egá privát detektiv-intézet által kutatta, hogy kinek a révén került a bordereau és az olasz attasé levele Mercierhez.

A múlt évben jöttek reá, hogy Walsin-Esterházy által, akit a francia hadseregből elcsaptak, s akit elzűlőit embernek ismernék Párisban.

Ezeket az adatokat közölték azután Scheurer-Kestnerrel, a szenátus alelnökével s

a sajtóban is megindították a pör revíziójára a mozgalmat.

Scheurer-Kestner.

Ez a tekintélyes és feddhetetlen jellemű politikus, akit a szenátus alelnökének választott, a múlt év október havában vette kezébe elzászi honfűtársának az ügyét és kérte Billot hadügyminisztert, akivel jó barátságban állott, hogy engedje meg neki a Dreyfus pöresomó átvizsgálását.

Ezt Billot megtagadta.

Két nap mulva azonban a gyarmatügyek minisztere kijelentette a kamarában, hogy a francia lapok ok nélkül izgatják fel a közvéleményt, mikor Dreyfus szökésének lehetőségéről beszélnek. Ez ki van zárva; mert ő felrendelte az ördögsgziget felügyelőjét s nemcsak a súlyos felelősségre figyelmeztette, hanem hogy hazafiaságát is felindítsa, megmutatta neki a peresomót, a melyből meggyőződhetett Dreyfus hazaárulásáról.

Scheurer-Kestner erre azt mondta, hogy teljesen érthetetlen, hogy azokat az állami titkokat, amiket egy porkolárnak megmutatnak, a szenátus alelnökének nem akarják megmutatni. Ez nem lehet tiszta dolog és annál jobban kezdett kutatni, Követelte a per revízióját.

Ime! Ezek a tények! Ebből fejlődött ki azután egy nagy politikai mozgalom, amely a revízió egyszerű, igazságszolgáltatási kérdésébe belevitte a tömegek, a társadalmi osztályoknak, egész Franciaországban összes politikai szenvedélyét, sőt fölrázta a külföldnek lappangó szociális kérdéseit is.

A Méline kormány.

Ezt a kényes ügyet a Méline kormány nem merte a nyilvánosság elé hozni. Számot vetett a heizettel, amely nemcsak politikai válságoknak, hanem államkormányzati kríziseknek is lehet szülőke.

Rocheffort, aki hajdan a commune élén állt és a batignollesi sanczoknál és a Roquetteben egymásután lövette agyon Darboyt, Du Coudrayt, Clerc-et, Ollivaint, Caubert-et, Delengynt és a francia papság színevirágát, most az ugynevezett Dreyfus szindikátus ellen tüzeli a népet. Segíti Drummont, a ki egykor Rochefforttal a feghevesebb boulangista volt, most pedig véresszáju antisemita, míg társa, a híres commune-vezér L'Intransigeantjával az anarkiát buzdítja. Ezeknek az uraknak minden jó, amivel zavart lehet csinálni és feldönthetik a mérsékelt államformákat.

Lapjaikkal magukkal ragadták az alacsony tömeget, a kormányajtó és a katonai lapok pedig egy hadbírósnak ítéletét a hadsereg becsület kérdésévé fújtak fel. Feltűzeltek minden szenvedélyt, hogy utját állják a pör revíziójának.

Miért? Mert ez a Méline kormánynak életszüksége. Tudják jól, hogy a hadbírósnak megsértette a törvényt, mikor egy embert olyan titkos okmány alapján ítelt el, amelyet sem a vádlottal, sem annak védőjével nem közölt, sőt még a perirathoz sem csatolták.

Érzi, hogy ha ezt a nagy hibát a franczianemzet igazságszeretete és humanizmusa meglátja, akkor a mesterségesen felizgatott emberek rögtön visszafordulnak és talán a köztársaságnak is vége. Megrendül a hadseregbe vetett bizalom, amely most összetartó anyve a megrepesztett köztársasági államformának, amelyet a Panama már ugy is megviselt.

Vegyük még tekintetbe a közelgő képviselő választásokat és rögtön megértjük, miér nem revideálják a Dreyfus-pört.

Zola és a tiltakozók.

Csakhogy a Méline-kormány minden politikázása hajótörést szenvedett Zola erélyében és lelkesedésén. Kezdetben elszigetelten állt, meét a vezető, intelligens elemet sem volt képes magával ragadni. Sőt az antisemita diákok körök tüntetéseket rendeztek ellene az Avenue de l'operan.

Senkisémet mert csatlakozni hozzá, mert átment a közudatba, hogy az acte d'accusation titkos okmányában oly állami érdekek vannak veszélyeztetve; amelyeket nyilvánosságra hozni nem lehet.

Csak hogy ezt a titkos vádlevelet Deman-ge védő ügyvéd, aki Dreyfust az ítélet után megölelte e szavakkal: ez a század legnagyobb igaztalansága — úgy látszik el engedte lopatni és a Siécle közzétette. Egyszerre leesett a gondolkodó emberek szeméről a hályog. Egész Páris meggyőződhetett, hogy az az állami veszedelmek fenyegetésével Őrült okmány csak hazmzsteri pletykákat tartalmaz. Így paltant ki a titok s most már több mint 4000 parizi író, tudós és művész írta alá Zola J' accuse!-ját és szintén követelik a sajtópórt e lap ellen nem merik megindítani.

De követeli a Siécle is, mely a titkos vádlevelet közzétette De bár a francia büntető törvény szerinti erős megtorlás várna rá, a sajtópórt e lap ellen nem merik megindítani.

A Dreyfus-peraek nincs többé titkos okmánya mert minden a d a t ki van már kaparva.

Ezért nem merték a második pörben sem fölújítani a Dreyfus-észetet, hanem különválasztották a pórtól Walsin-Eszterhazy ügyét Csak a fölött a kérdés fölött döntöttek, hogy a bordereau Walsin kézírása e ?!

Picquart ezredesét pedig, akit tanúnak hívtak haza Tuniszból, s aki az egész ügyre világosságot vehetne, egyszerűen elcsukták, hogy ne beszélhessen. Igaz, hogy e szavakkal ment börtönébe: Csak én beszélhessek egyszer, mehet a tisztelt kormány zabot hegyezni.

Ime! Így áll a Dreyfus-ügy. Így láttam én s ily impressziókkal és adatokkal jöttem haza Párisból. Nincs ott árulás csak zsarolás Becapták Merciert s megfizették vele a haszontalan okmányokat. Belé került érte a csavába Dreyfus, De ebben az esetben is meggyőződtem, hogy nincs véletlen, mert Gondviselés örökös felettünk, akinek szent akarata megengedi, hogy ideig-óráig visszaélésekkel elnyomják az igazságot, de ez végre is napfényre kerül, kitor a sziklasírból, diadalt arat. Mert az igazság eszme, egy parányi rész az istenségből, s azt sem elfemetni, sem megölni embernek nem lehet.

TARKA ÉLET.

Szenzáció a Teleky-utcában.

Rendőri riporterünk lóhalálában rohant ma be a szerkesztőségünkbe s a redaktor urba gyengeden beleütközvén, lelékszakadva kiálta: — Tegnap este 6 óra tájban a forgalom ismét megakadt a T e l e k y u t c á b a n, ezuttal mindjárt a sarkán, a zálogház előtt!

— ??? (Ezt a szerkesztő arca mutatatta.)

— Nagy népesödület keletkezett ott, melynek egyes tagjai lazás kíváncsisággal tudakozódtak egymástól arról, hogy vajjon miért is gyűltek össze.

— Csak ennyi? ! Kérdé fitymalólag a szerkesztő. — A riporter azonban hevel folytatá:

— A ki a szűk Teleky utca természetét ismeri, első pillanatra fenyesen látja hogy bizonynyal újra szerencsétlenség ötötte fel fejét e pech-es utcában.

De voltak ám avatatlanok is, — a kik égték a vágytól megtudhatni e nagy csődület okát.

— Szent Isten, sikoltozott egy öreg anyó csak nem a szociálisták tettek valami gazságot a zálogházban.

— Honnan gyanítja néném, kérdé egy pozsgás képű eselődéany.

— Mert mostanában úgy hallom, Debreczenben is gyüleseznek azok a rossz emberek, keresi őket a rendőrség mindenfelé, de nem találja.

— Ez meg lehet! kiáltottak többen s behatoltak a kapu aljába, hogy megcsipjék a gaz szociálistát.

E pillanatban a tőzsde ajtáján megjelent egy bajos trafikos kisasszony alakja, ki rémulve beszéte el, hogy feltörték egy ladát a kapu alatt, szerencsére azonban csak néhány tolt szár volt benne, így a gazielkü ember,

ki a láda belső részére vállalkozott, nem nagy kárt okozott.

De annál nagyobb a rémullet, hogy! édes kisasszony, rikácsolt az említett anyóka. Oh azok a szociálisták!

Evvel az ügy le volt tárgyalva. A nagy-közenség tudomásul vette a kijelentést, s ellon velés nélkül távozott.

Pedig nagyon nagyon rosszul tette ezt. Ha var vala néhány perczet, egy gyönyörű jelenet kielégítette volna kíváncsiságát.

A Teleky-utcában ugyanis egy szemfüles rendőr gyanus alakot csipelt el kibin a láda feltörőjét vélte felismerni.

Ki sem hallgatta hanem vitte rendeltetés helyére, bár az tiltakozott az önkényrillen.

Azt azonban megkérdezte a rendőr, hogy mit akart lopni a zálogházban.

— Az elzalogosított rendőr felügyeletet akartam kilopni válaszolt savanyu ábrázattal a fickó.

— S vajjon mi vitt erre — kérdezte tőle dörgő hangon a teljesen haragra gyult rendőr.

— A kényszer. Mert már a tolvajok javai sincsenek biztonságban. Tegnap ugyanis ellopták drága arany órámat. — És ez nagy szó!

A rendőr jól végig ütött nádbotjával a szemtelen ember hátán e hamis vád halatára.

Ez a sorozatnyi pont ugyanannyi másodperczig tartó kínos halgatást jelentett, amelyet a szerkesztő tört meg.

— Ennyi az egész? kérdezte unalmasan, — máskor az ilyenek eldiskuralásával ne lopja a más idejét. Értette?

— Igenis értettem.

Ez a mai lap befagyott szenzációjának szomorú históriája. Hogy azonban végleg el ne vesszen, a szerkesztő ur háta megett ebbe a rovatba csempésztem bele.

Gács.

Az iparoskör bálja.

1898. Február 6.

Hej de jó kifejezés is ez a m i b á l u n k a, a mit a függetlenségi bála ezelőtt évekkkel valami ügyes ujságíró kitalált, (az ugyan mind ügyes), de hát mit mondjunk mi, iparosok? Hát a mi bálunk nem a mi bálunk? — No de nem veszünk össze, épen úgy elmegyünk mi a függetlenek báljára ma, mint a függetlenek e jönnék a mi bálunkra február 6-ikán. Mind a kettő vasárnapra esik, hadd legyen egy kis »Heje, huja, lakadalom«. Ugy is nehéz a sorsunk, legalább mulassunk. A Magyarok huzzák majd a talpalávalót.

Lesz majd jó vacsora, jó bor, sok tánczos. Kiküldetett a sok meghívó; de ha véletlenül valaki nem kapott és elakar jönni, jelentkezzen az »iparos kör« helyiségében (Szedlák ház) vagy váltsa meg jegyét Szedlák Józsefnél vagy Nagy Andrást bácsinál a keztyűsnél, még ráadásul hallhat is egy jó adomát az örökke ifju öreg úrtól.

A bál rendezése szokás szerint kitünő kezekben van, a ki eljön nem bánja meg.

Ezekkel a sorokkal köszöntött be hozzánk egyik jókedvű rendező s mi szívesen kiadjuk, mert az iparosok nagy contingensét képezik a mai társadalomnak és bizonyosra vehető, hogy feszte, en jó mulatságot rendeznek február 6-án.

Ujdonságok.

* Istenítiszteletek. A holnapi vasárnapon az ev. ref. templomokban a következők fogják tartani az istenítiszteletet: a nagytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, a kistemplomban M i t r o v i c s Gyula lelkész, az új templomban C s u t o r o s Albert s. lelkész, az ispotályi templomban S z i l á g y i Imre s. lelkész, a szegényházban B é l t e k y Lajos s. lelkész. — A r. kath. templomban reggel 7 órakor misét mond H a m m e r n y i k S á n d o r s. lelkész, — 8 órakor egy piarista tanár, 9 órakor nagy

misét mond dr. W o l a f k a Nándor v. püspöki plébános, szent beszédet mond és 12 órakor miséznek M o l n á r Kálmán s. lelkész, d. u. 3 órakor litániát tart H a m m e r n y i k Sándor, 4 órakor ker. tanítást, és 5 órakor rózsafüzért dr. Wolafka Nándor.

* **Jóó István halála** mely részvételt keltett az egész városban. Ravatala felett elsimulnak az elentétek redői s a nagy tudományú és kiváló tehetségű férfit öszintén sajnálja mindenki s különösen családját amelyiket oly varatlanul dobta ki a sorsa bizonytalan jövőbe. A mai nap folyamán számszám tettek részvételátogatást a gyászoló családnál. köztük gróf Dég-nfeld József főispán egyh. ker. főgondnok, ki az elhunytnak egykori nevelőjét és meghitt barátját gyászolja. A gyász esetről a családon kívül a debreczeni szabad-elvű párt és az egyházkerület is külön gyászjelentést adott ki, az előbbi pedig az özvegyhez részvétiratot intézett. Temetése holnap délután 3 órakor lesz péterfi-utca 895 sz. gyászhatárol.

* **Esküdtzéki végtárgyalás** volt hirdetve ma d. e. 8 órára Tatar Gábornak és Simon Károlynak Lindenfeld Ede ellen indított rágalmozási és becsületsértési perében, azonban a vádlottnak expialó nyilatkozata folytán elmaradt, a polgármesteri hivatal pedig erről elfeledte az eskütteket — akárcsak a lapok útján is — értesíteni s azok ma felmentek a tárgyalásra s ott egy tabla fogadta őket e felirással: »Nincs tárgyalás!« Nem elég, hogy több mint 5 éve nem igazították ki az esküttek lajstromát, helott minden decemberben kötelező volt s évek óta ugyanazt a 200 embert zaklatják azzal a polgári kötelezettséggel, pedig immár 200-an nincsenek, sőt 144-en sem hogy minden tárgyalásra összegyülethetne 36 ember s akkor amellet, hogy erre a napra ügyeik intézését masra kell bírniok, mindig 10 óráig kell várniok, hogy megkezdhesék a tárgyalást. Az esküttek ma is a felhaborodás hangján szóltak a polgármesternek erről a botránnyos eljárásról.

* **Elhalasztott ülés.** A debreczeni ev. ref. iskolának tegnap délutánra hirdetett ülése — tekintettel arra, hogy a behívott tagok oly kevés számmal jelentek meg, hogy az ülés határozatképes nem volt — bizonytalan időre elhalasztatott.

* **A róm kath főgimnázium.** A helybeli lapok már közölték azon alapító oklevél szövegét, a melyben a város különböző kikötések mellett 60000 frt készpénzt és 40000 frt értékű teglát adományoz a róm. kath. algimnáziumnak főgimnáziumná fejlesztésére. A mai teljesüléssén az oklevél szövege akként módosították, hogy a főgimnázium igazgatósága a jelentkező tanulókat valláskülönbőségre való tekintet nélkül tartozik felvenni. A válás és közoktatásügyi miniszternek az alapuló oklevélre vonatkozó kapczáskodó leiratát tudomásul vették és elhatározták, hogy felvilágosító feliratot küldenek neki, a melyben kijelentik, hogy az alapító oklevélben kikötött a feltételek, nem szándékozik elérni a város.

* **A Debreczen-nagyvárad vil-iamos vasút.** Megirtuk, hogy Kisbárai Kiss Ferenc a Debreczen-nagyvárad vilamos vasút tervezője konzesszióját eladta egy angol részvénytársaságnak mely a n. várad vilamos közúti vasút kiépítésére is készül ajánlatot tenni. — E hirre vonatkozólag az engedélyestől azonban azt a hirt vesszük, hogy a konzessziót nem adta el, jóllehet ezért regens többiször megkeresték.

* **A vasuti munkástelep.** A gépjavitó műhely felépítésével felmerült az a kérdés, hová telepték a gépjavitó műhely nagyszámú munkasait, kik közül körülbelül 500 munkás családos. A máv igazgatósága ajánlatot tett a városnak, hogy engedjen át a város a gépjavitó műhely mellett 18 hold és 1520 □ öl területet, ahova a vasuti munkástelepet letesít a máv igazgatósága. A telepet 200 család befogadására tervezték. A város az ajánlatot el fogadta, azonban a megkötöt szerződés 10-ik pontjában kikötötte, hogy a m. á. v. igazgatósága tartozik kieszközölni a munkástelep hazaiak adomenességét. — Az államvasutak

Debrecen 1898
25

igazgatósága a feltételt elfogadta. Most azonban kisért, hogy a m. á. v. nem képes e feltételt teljesíteni, mert az törvénybe ütközik, a mit persze a vasutnak akkor is tudni kellett már, mikor a várost a szerződés megkötésébe bele lovalták. Most aztán azt kívánják, hogy a 10-ik pontot törölje ki a szerződésből, a mely esetben a munkástelepen emelt házak házberadó alá fognak esni s ennek következtében a nagyobb teherrel járó házberadó alá behozatala fenyegeti a város összes háztulajdonosait. A jog és pénzügyi bizottság emiatt — nagyon helyesen — azt javasolta, hogy ennek kiküszöbölése végett inkább maga a város próbálja létesíteni a munkástelept s bocsássa a munkások tulajdonába részlet törlesztés mellett. A tanács azonban a tegnapi délután tartott teljes ülésében hosszú vita után a jog ügyi bizottság véleményének mellőzésével a szerződés 10-ik pontját törölte tenni javasolja. A közgyűlés azonban valószínűleg nem fog beugrani ennek az abszurd javaslatnak.

*** Az izr. hitközség tisztújítása.** A debreczeni statu-quo izr. hitközség tisztikarának es az ötven tagu választmányának a hó 30-án lejár a m a n d á t u m a. — A hitközség elnöke az 50 tagu választmány szavazás útján való megválasztására a hó 20-ra tűzte ki a szavazást. A tisztújítást pedig választmány megalakítása után fogják a választmány kebeléből kijelölni es megválasztani. A hitközség tagjai közül 336 bir választói jogosultsággal.

*** Debreczen Szovátinak.** A szováti ref. egyház torony építés céljából segélyt kért a várostól. A tanács a jövő évi költségvetés terhére 800 frt segély megadását javasolja a közgyűlésnek.

*** Egy derék pap halála.** Az összes fővárosi lapok részvétellel emlékeztek meg egy hazafias derék 48-as szerzetes haláláról a hét elején, a ki mint most megtudtuk, a derecskei ismert Leitgeb családnak nagyon közel álló rokona volt s amelyek a következő gyászjelentést adta ki a halálesetről: Leitgeb Imre es neje, szül. Borkmann Flóra, szomorodott szívvel tudatják, hogy szeretett nagybátyjuk, L e i t g e b S e b e s t y e n Máté sz. Benedek-rendi aranymisés áldozópap, nyug főgymn. tanár, házi lelkiatya, a végző szent-ségek ájtatos felvétele után, 1898. jan. 15-án reggeli 5 óraker aggkörben meghalt. Szül. 1815 apr. 20 K.Mártonban, Sopron m: a rendbe lépett; 1834 szept. 16, áldozópappá szentelték 1842 aug 7. tanár volt 1842—45. Kőszegen 1845—50 Pozsonyban. 1843—73. Sopronban hitszónok 1850—53 Győrött házi lelkiatya 1873-74. Kis-Czellbe, 1874-98 Kőszeg Az ünnepies engesztelő sz. misét f. hó 17-én 10 óraker tartották a sz. Jakab templomban, hült tetemei ugyanazon napon 4 óraker helyezték örök nyugalomra a városi temetőben. Kőszegen, 1898. január 17. Nyugodjék békében!

*** A város a kollegiumi könyvtárnak.** A tegnapi délután tartott tanácsülés tárgyalta az ev. ref. kollegium azon kérvényét hogy a város tekintettel arra a kulturális misióra, a melyet könyvtára, mint nyilvános könyvtár teljesít, emelje fel ez évi 300 forintos subventiót 2000 forintra. A jog és pénzügyi bizottság tekintettel a házi pénztár tulterheltségére, nem javasolja a kérés teljesítését. A tanács Roncsik tanácsnok indítványára 3 évig 800 forintra javasolja felemelni a subventiót és a kérvény azon ajánlatára, hogy a beszerzendő könyvek a város tulajdonát képezék nem reflektál.

*** Halálozás** özv. T i k o s Józsefné szül. Tikos Katalin 78 éves korában az éjjel 12 óraker meghalt, temetése vasárnap délután fél 3 óraker lesz a Kis-Várad-utca 2119 sz. házól. A gyászoló család a következő jelentést adta ki: Tikos Imre nejjével Cseresznyés Etelkával es gyermekeivel; Tikos József, Tikos

Mariska, Tikos Anna férjével Kovács Nándorral es gyermekeivel, a számos rokonság nevében is mély fájdalommal tudatjuk a szeretett jó édes anyá, anyós, nagyanya es rokonnak özv. TIKOS JÓZSEFNE született Tikos Katalin urnőnek, folyó hó 21-ik napján éjjeli fél 12 óraker, életének 78-ik övzégységének 2-ik évében, végegyengülés következtében történt csendes elhunytát. A boldogultnak földirészei folyó hó 23-án délután 2 es fél óraker fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Kis-Várad-utca 2119. számú háztól a Kossuth-utca 1. sarkterbe örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtelre rokonainkat s az elhunytuak ösméreseit bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898. Január 22. Béke lengjen sirja felett! A temetést Dankó M. temetkezési intézete (Kossuth-utca) rendezi.

*** Aszfaltjáró a Nagyvárad-utcán.** A nagyvárad-utcai háztulajdonosok kérvényt intéztek a városi tanácshoz, hogy tekintettel a most felépült izr. templom es a törvényszéki palotára, az utca keleti oldalát aszfalt gyalogjárókkal lássák el, a melynek költségeit fele részben a háztulajdonosok fedeznek. A városi tanács mai ülésén foglalkozott e kérvénnyel s rövid vita után úgy határozott, hogy azt pártolólaj terjeszti a közgyűlés elé. A gyalogjáró költségei 2379 frt 44 krba vannak előirányozva.

*** Az ev. filléregylet tea-estélye.** Mint már megirtuk, jövő hó 5-én lesz, melyre a meghívókat most bocsátotta ki az egylet választmánya. A meghívó szövege a következő: A debreczeni evang. »Fillér-egylet« 1898. évi február 5-én, azaz szombaton az »Arany Bika« disztermében jótékony czelra zártkörű tancz-igalommal egybekötött tea-estélyt rendez Bolepti-díj: személyenkén: 2 frt, család-jegy 5 frt, 4 személyre 6 frt. Ez összegbe az e czelra felkért fiatal hölgyek általi felszolgálólandó tea- s hideg ételek ára is bele van számítva. Kezdeté este 8 óraker. Jegyek előre válthatók: Benyáts Emil, Békés Lajos, Szent-Királyi Tivadar, Zádor Lajos urak üzletében es az estély napján a pénztárnál. Felülfizetésekk köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

*** A bagolyvár sorsa.** A mai teljes tanácsülés szótöbbséggel döntött a kisuj-utca 1. de-nev és bagolyvár sorsa felett. Vecsey Imre tanácsnok indítványára javaslatba hozták, hogy a bagolyvár rozant épületet a lehető legelővidebb idő alatt lebontják s a szomszéd Simoyfi ház telke által magnagyobbítandó telekre egy díszes kétemeletes ház építtessék. A kisuj-utca másik, vele szembenlevő oldalára pedig díszes külsejű egyemeletes árcsarnok emeltetik. A tanács es javaslata felett a közgyűlés fog dönteni.

*** A sertésvész ellen.** A m. kir. földmívelési miniszter a sertésvész elleni védekezésben a versavóval való kísérletek megkönnyítése céljából Budapest közelében egy sertésvesz elleni versavót előállító ideiglenes telepet létesített. A telep naponta 500 adag versavót termel s a versavót egyelőre ingyen bocsátja a gazdák rendelkezésére, melynek elküldése a jelerkezés sorrendjében es postai utánvétl mellett fog történi. A megrendelések a m. kir. földmívelési miniszterium egészségügyi bizottságához Budapestre intézendők. A miniszterium üdvös kedvezményének felhasználását melegen ajánljuk a t. gazdaközönségnek.

*** Bimbó hullás.** Részvétellel vettük a gyász hírt, hogy Psenyeczky Nagy Árpád es neje Balla Irén Laczika neví fiaeskájuk f. hó 21-én d. u. 5 óraker 3 1/2 éves korában 18 napú szenvedés után jobb létre szenderült. — Temetése f. hó 23-án d. u. 2 óraker lesz az ev. ref. egyház szertartása szerint Péterfia 419 sz. háztól, a Kossuth utca 1. temetőbe.

*** Adós fizess!** Lapunk tegnapi számában közöltük, hogy Nagy Mihályné udvarába két nappal ezelőtt este 9 óra tájban egy ismeretlen egrén behatolt, azonban észrevették a zörej: s az estell látogatónak üres kézzel kellett a berenan kiugrania s mi több, két üres zsákját s ütött-kopott szűrét sem volt ideje magával vinni, hanem azokat a hazbeliek nagy gyönyörűségére az udvarban hagyta. A II. ker. rendőrség megindította a

vizsgálatot s a tettest nyakon csipte H e g e d ü s Pál nagylétai születésű 22 éves szolgálógeny személyében. Kihallgatása alkalmával ártatlan arccal azt adta elő, hogy egy időben Nagy Mihályné szolgálatában állott, ki neki 1 frt 50 krt tevő bérösszegét nem akarta megfizetni. Ugy okoskodott tehát, hogy bemászik egy este az udvarra s — összeszed egyetmást a követelés ellenértéke fejében. Hat a zsákokra mért volt éppen szükség? kérdezte tőle a r. kapitány. Hat kérem atossággal tudtam, hogy Nagy Mihálynénak sok tyuk van a ketreczeben s ezekkel akartam megtönni a két zsákot. — Hiszen azt mondja a példabeszéd: »Adós fizess!« En pedig így gondoltam a fizetést legjobbnak. A kapitányság azonban nincs egy véleményen Hegedüs Pajával, minek az lett az eredménye, hogy a börtönbe helyezte el egyelőre, míg ügye annyira fejlődik, hogy a rendőrség átteheti a kir. ügyészséghez.

*** Hölgyeknek** esinos es elegáns utca 1. bái es mennasszonyi ruhákat, belépőket készit — jutányos áron — a legújabb divat szerint felelősség mellett *Kronovitz Matild* Budapestről Nagy-uj-utca 1707. szám, (Weinberger Lajos ház.) — Angolruhákat különös figyelembe ajánl.

*** Sétahangverseny.** A cs. es kir. gyalog ezred zenekara által f. évi január hó 23-án a Margit-fürdő disztermében tartadó hangverseny műsora a következő: 1. Jubileumnyitány Bachtól., 2. »Északi tengerképek« keringő Strausstól., 3. Ábránd »La Traviata« operából Verdítól., 4. »Schatzerl« polka fr. Schneidertól. Szünet: 5. a) Vadász faufárok Kraustól., b) Mese Komsaktól., 6. »Király« keringő Klauuneról., 7. »Össze-vis-za« trefás egyveleg Schreinerstól., 8. Excelsior lengyelke Marcusstól. Kezdeté délután 4 óraker, vége este 6 óraker.

A Csokonai-kör felolvasó ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen jan. 22.

A Csokonai kör tegnapi hirdett felolvasó ülése ismét zsufolasig megtöltötte a városháza nagytermet érdeklődő hölgyközönséggel. Valóssággal gyönyörűség volt nézni azt a szép közönséget, amely minden érdeklődését a pódiumra szegezte tekintetét s élvezte az onnan elhangzó igeket. Mert az ülés is méltó volt a közönséghez. Harom szám volt mindössze műsora, de mindhárom a Csokonai-kör régi kedves ismerőseinek nevével hirdette.

Az első dr. T ü d ö s Kálmán volt, a ki élvezetes modorban, nemcsak egy helyen esillogó humorral fűszerezve beszelt orvosi szempontból a h i p n ó z i s r ó l, fejtegetve annak okait, ismertető jeleit s különösen a társadalomra való hatását, a mely nem egyszer volt egész társadalmi felforgatásának okozója. Tudnivaló ugyanis, hogy a hipnózis nem egyéb mint s z u g g e s z i ó, csak hogy nem eber állapotban, hanem mikor az illetőt elaltatták. A hipnózisra nagyobb hajlandósága van a finomabb es beteges idegzetű es műveltebb egyéneknek, mint a durvább es egészséges idegekkel bíró es tudatlan embereknek s így a nőknek inkább mint a férfiaknak a szellemi munkásoknak nagyobb mértékben mint az izomerőt foglalkoztatóknak. Ez azonban utolsó eset, sokkal gyncoribb amely sokszor egész nemzedékeket ragad magával: az eber szuggesztio. Ennek az eredménye minden babona, sőt legtöbbször esetben a szenvedélyek, a lelkesedés, a szerelem is. Előadása végén T r i l b y r ó l emlékezett meg dr. T ü d ö s kifejtette, hogy orvosi szempontból egyáltalán nincs lehetetlenség a vezérlő-gondolatban, mely a hipnotikus drámán uralkodik, hogy t. i. a minden zenei hallás nélkül szükölködő modellnek szuggerrálhatók legyenek az énekhang egymásutánjai, ha hangja azok kiadására képes. Élenk éjenzés es teps jutalmazta a felolvasót élvezetes előadásáért.

A rövid szünet után, mely a felolvasást követte, O t r o k o c s i V é g h Vilma kisasszonyt vezette a pódiumra B e n e d e k János titkár. A kisasszonyt fogadtatása is meggyőzhető már, milyen szívesen látta ott a közönség, amelynek ő oly kedves ismerőse, dédelgetett művésznője igazán Isten kegyelméből. Amint lecsillapult a taps, hozzáfogott V á r a d i Antalnak M e l y i k e t? ez szép verse előadásához. Hogy azt ne mondhasa valaki, mintha műkedvelő lévén állt felette a kritikának, sietünk kijelenteni, hogy ezt a kedvezményt a mi művésznők, mint képezt és kiképzett művésznő egyáltalán nem igényli s mi igenis a kritika szemüvegén keresztül vizsgálva tegnapi szavát, nyújtjuk neki az elismerés palmáját. Az a biztosság, a melylyel hangját az érzelmeihez idomította még nála is valóban meglepett. Harmadik ve nyarón hallottuk tőle ugyanezt a költeményt s így alkalmunk nyílt az összehasonlításra, melynek eredményét a legteljesebb elismerésünkkel fejezzük. Zugot is a taps orkányszerűleg mikor befejezte s ott akarta hagyni sikerének helyét. De ezt már nem engedte neki a közönség, addig tapsolt, míg végre rászánta magát és ráadásul elszavalta Berangernek H a v o l n é k k i s m a d á r! című bajos versét, amely viszont az ellenkező hangnemből jutatta sikerhez. Amott az érzés, itt a baj, ott a szeretet, itt a jószág ömlött el lényen. Üdvözölhetjük szívvel tegnapi sikerért, melyet a kör is gyönyörű bokrétaival jutalmazott.

Az utolsó felolvasó S. S z a b ó József volt, aki V a l l a s é s s z e r e l e m e z. történelmi elbeszéléssel János király idejébe varázsolta vissza lelkünket, midőn elibünk állította B e b e k Imre mélyseges szerelmét Orbonás Ilona iránt, akiért püspöksüvegét és atyjaszeretét dobta el egyszerre magától. S. Szabó J. elbeszélése tudvalevőleg még a decemberi ülésről maradt el s épen ezért kellett olyan nagy érdeklődést az az eszmefalkozás, mely a Tüdős Kálmán tudományos fejtegetéseiben s a Szabó József történelmi elbeszéléseiben előfordult, midőn rajzolta Bebek Imrénél és atyjának lelkiállapotát. A nagy stílus elbeszélés mely hatást tett a közönségre mely zúgó taps és eljénzes közt oszlott el.

Sok ilyen sikert kívánunk a közreműködőknek és a körnek egyaránt.

Színház.

Az Ember tragédiája.

Madách Imrénél ez az örökbecsű műve tegnap este hatodszor került előadásra és sajnos, nem telt ház előtt, mi tekintettel a mű nagyszerűségére, elég sajnálatos dolog.

Igaz, hogy a Csokonai kör felolvasó estélye többeket elvont a színházból, de még ezek sem tölthették volna be azt az űrt, mely az elhagyott páholyokból komoran tekintetett a színpadra.

Nem az előadásban van a hiba, hanem a közönségben, ki nem adóz a kegyeletnek avval, hogy oly művet, mint Madách Ember tragédiája, mely paratlanul áll, nemcsak a magyar, de a világirodalomban is, kellő méltatásban és figyelemben részesítsen.

Nem az én gyenge tollamra való annak bizonygatása, micsoda kincs a magyar irodalomnak ez a mű, mert megtették már ezt nagyobb emberek s bizonyítja maga a mű, annyit azonban a legnagyobb szerénységem daczára is meg kell említenem, hogy az Ember tragédiája, melynek minden szava, minden betűje maga a hamisítatlan költészet, maga a megtestesült igazság még akkor is élvezetet nyújt a fogékony, a szépért, jóért telkesülő kebelnek, ha 20-szor látja is egymás után, — annál inkább élvezetes tehát a hatodik látásra.

A hálátlan publikum tanulhat Komjáthy igazgatótól érzelmeiket a kegyelet nyilvánítására.

Daczára a kevéssé telt háznak, Komjáthy és neje épp oly lelkesedéssel s ép oly nemes érzelmei játszották el szerepét, mint első alkalommal. Tankréd alakítása ép oly érdekes

volt, mint a milyen hatalmas erő megnyilatkozás tünt föl phalanster szerepében, mely valóban a legfényesebb jelenetek egyike.

E két jelenetben viharos tappsal jutalmazták a direktort.

Vidor Lucziferje s Szatmári alakításai voltak még elismerésre méltók.

Különösen jól sikerült most Tankréd fegyvernőke (Vidor) és Helena komornája (Kis Irén) együttes játéka, mely nagy derűséget okozott Kis Irén pompásan alakított ebben az igénytelen, de mindamellett nehéz szerepében.

Altalan véve a többi szereplők sem vesztettek ruganyosságukból, sőt fűrgék voltak s gyorsan igyekeztek vegezni teendőiket s ez okozta, hogy az előadás néhány jambusláb ki törése árán jó negyedórával hamarabb lett befejezve.

Ez azonban még nem oly hiba, hogy azért már hatat fordítsunk az Ember tragédia-jának, ha esetleg a közel jövőben színre kerül.

—cs—

Színházi műsor.

Vasárnap, jan. 23-án d. u. félhelyárakkal; 1000 év, este rendes helyárakkal: — A p i r o s b u g y e l l á r i s, népszimű. Hétfőn: A gyimesi vadvirág. Géczy István népsziműve.

Kedden: »Hivatalos feleség«, másodszer. Szerdán: Fernand szimű.

Csütörtökön: »A falusiak« kitűnő vígjáték.

Pénteken: »Libapásztor«, operett Komáromyval.

Szombaton: »Ninette« operett Komáromyval.

Vasárnap »Igmándi kispap«, népszimű Komáromyval.

Hétfőn: »Kornevillei harangok«, operett Komáromyval.

Kedden: »Durand és Durand«, vígjáték Szerdán: »Folt, amely tisztít«, először.

Csütörtökön: »Folt, amely tisztít.«

Pénteken, szombaton, vasárnap és hétfőn: »Gésák«, új operett L. Komáromy Mariskával.

A második Bojesev pör.

— A Pesti Napló tudósítása. —

Filippopolisz, jan 21.

A főlebbviteli törvényszék előtt ma kezdődött meg a Bojesev-pör felebbezési tárgyalása. A múlt év június havának második felében kerültek a szerencsétlen Szimon Anna gyilkosai a törvény elé. Negyven ültek a vádlottak padján: Bojesev Dečko Petrov, vezérkari kapitány, a szép magyar leánynak sok évig volt kedvese, Novelics Karlo, a volt filippopoliszi városi kapitány, Vasziljev Bogdan, azelőtt őrnester a lovasrendőrségnél, — akik harman együttesen gyilkolták meg Szimon Annát. Kivitték kocsin a Maricza folyó partjára; a szép lány rosszat setre már utközben kiakart ugrani a kocsiból, de Novelics és Vasziljev lefogták. Bojesev pedig kloroformmal elkábította szerencsétlen áldozatát. A Maricza folyó partjára érve pedig először kötélrel fojtogatták, s mikor már nem adott életet magáról, a testehez két nehéz követ erősítettek és a Maricza-hidról beledobták a folyóba. A gyilkosságban segédkezett Bojesev kapitány öccse, Bojesev Nikola takarékpénztári könyvelő is, aki bünrészesség miatt került a szörnyű gyilkosság embertelen vádlottjai közé.

Az egész művelt világ lazás érdeklődéssel kísérte akkor a napokig tartó izgalmas vetgárgyalást. A vádlottak közül csak Vasziljev valotta meg bűnét, Bojesev kerekén tagadta, hogy akarmi rrsze is lett volna a Szimon Anna halálában.

A tárgyalás folyamán kihívóan viselkedett, sokat beszélt az udvarhoz, meg a fejedelmasszonyhoz való barátságáról és az egész gyilkosságot Novelics rendőrfőnök nyá-

kába akarta varni, hogy az követte el a dolgot hivatalos tulbuszóságából Novelics viszont csak annyit ismert be, hogy ott volt abban a kocsiban, amelyben Szimon Annát kivitték a Maricza hidjához, de határozottan tagadta, hogy részt vett volna a gyilkosságban.

A tanuvallomások azonban rájuk derítették a szörnyű gyilkosság bűnét és a törvényszék Bojesev kapitányt és Novelics rendőrfőnököt életfogytig tartó fegyházra Vasziljev Bogdan csendőrt pedig hat évi és nyolcz hónapi súlyos börtönrre ítélte, Bojesev Nikolát slienben felmentette.

A süjtő ítélet ellen mind a hárman fellebbeztek, de fellebbezett súlyosbításért az államügyész is. A főlebbviteli törvényszék pedig, noha mint ez esetben történt, nem lehet fellebbezni ha a bíróság egyhangulag hozza ítéletét, formális okokból mégis helyt adott Bojesev fellebbezésére s így került ma az ügy fellebbezési tárgyalásra a főlebbviteli törvényszék elé.

A tárgyalás nyilvános, természetesen tehát hogy óriási közönség gyűlt egybe a törvényháza elé. A terembe azonban csak csekély részök juthatott be. Így is ember ember hátán szorongott, türelmetlenül várakozva az elítéltek megjelenésére. Bojesev Dečkot Novelics Karlót és Vasziljev Bogdánt erős fedezet mellett hozták a törvény elé a börtönből, ha elítéltetésük óta voltak.

Csendőrség őri őket a vádlottak padján, ahol most megint összekerültek Bojesev Nikolával, akit első ízben a törvényszék fölmentett, de a ki ellen azóta újabb terhelő körülmények és adatok kerültek a törvényszék tudomására. Ezért ismét elfogtak és a bíróság elé állították. A mai tárgyaláson tehát az egész vádlott társaság a maga teljességében áll újól a törvény előtt.

A börtönből töltött felesztendő csak Novelicsen litzik meg. Arca sápadt, beesett alakja megfőtt, Annal dőlcegebb Bojesev kapitány. A kapitány kitűnő színben van; Pedig szokási kísérlete miatt egy ideig kenyeret és vizet tartottak. Vasegészségét, elpusztíthatatlan vidamagát és önbizalmát ez legkevésbé sem csökkentette, Ajkán most is ott lebeg az az állandó mosoly, a mely az első törvényeski tárgyaláson sem tűnt el egy pillanatra sem. Arra is gondja volt, hogy kifogastalan toletten jelenek meg itélőbírái előtt. Elegans fekete szalonkabátja gomblyukában ott ékekedik a piros rendjel-rozetája.

Kire jart már régebben, hogy Bojesev egész sereg új tanut akar kihallgattatni a fellebbezési tárgyaláson. Ma aztán, mikor az elnök megnyitotta a tárgyalást, Bojesev védője a bíróság elé terjesztette azok névsorát, akinek kihallgatást kéri. E bejelentett tanuk valamenyien udvari emberek. Bojesev alibit akarja bizonyítani velők: A fellebbviteli törvényszék azonban Bojesev védőjét körelmével elutasította.

Amde a felebbezési tárgyalásra beidézett egyes tanuk vallomása így is érdekesnek ígérkezik! Különösen nagy érdeklődéssel várják Ksnazierski hadnagy vallomását. Ez lesz a mostani újabb tárgyalás egyik legfontosabb tanuja. A hadnagy fia annak a hazaspárnak, kinél Bojesev kapitány neje el a gyilkosság idején lakott. De a Kanazierski házaspár a törvényszeki tárgyalás folyamán tanuvallomásával tudvalevőleg Bojesev alibijét akarta igazolni. Azt vallottak, hogy a kapitány a gyilkosság napján, éjjel feltűt és tizenkét óra közt tehát abban az időben, mikor a gyilkosság történt, velük vacsorált. A vizsgálat folyamán Kanazierskiek még ugy mondtak, hogy Bojesev a gyilkosság után való nap vacsorált velük. Akkor meg azt hitték, hogy a kapitány az udvar utján igazolhatja majd alibijét. De az egész város, maguk a bírák, az ügyész s az esküdtek is tudtak, hogy Kanazierski, aki maga is börtönből ült a török uralom idején gyilkosság miatt, s aki aztán kiszabadulva a börtönből rendőrfőnök lett Ruszesukba, majd Varnában és hivatalát arra használta fel, hogy meggazdagodjék, nejevel együtt szívesen vallani barmit is a Bojesev javára. Így történt hogy a házaspár megekküdt, hogy Bojesev a kérdéses időben nála vacsorázott. Kanazierski

kiné azonban, mikor esküdött, köpött egyet Dr. Genadiav védő: ki a szegény Szimon Anna árvájának érdekeit képviselve, rögtön megjegyezte, hogy a bolgár néphit szerint a hamis eskü nem bűn, ha az eskü után az ember köp egyet. Bojcssev kapitányt el is ítélték e vallomás dacára is: mert ez teljességgel nem volt összeegyeztethető a többi tanuk ellenkező vallomásaival s nemrégiben a Kanaziers i házaspár ellen is megindították a vizsgálatot: hamis eskü miatt.

Dr. Genadiav már az első tárgyaláson kérte, hogy hallgassák ki Kanazierskiek fiát, aki bolgár tiszt és aki állítólag a kérdéses időben szintén együtt vaesorált volha szüleinél Bojcssevvel. Kérte továbbá Kanazierskiek eselédjének a kihallgatását, A törvényszék azonban akkor a magánpanaszos képviselőjét elutasította kérelmével. Most a főbbviteli törvényszék elrendelte Kanaziersii hadnagy kihallgatását is.

A felebbezési tárgyalás valószínűleg több napig eltart. Az újabb tanuk villomásának eredményétől függ az újabb ítélet, mely a törvény szerint halálbüntetéssel is sújthatja a szerencsétlen magyar leány gyilkosait.

Kiadó lakosztály.

A debreczeni ref. Egyhá: tulajdonát képező 1089 sorszámú Cinsistorialis épületnél egy emeleti lakosztály folyó év május elsejétől kezdve hárm esetleg hat évre kiadó, mely áll három utcai nagy tágas szobából, egy erléllyel, két udvari szoba, egy elő szoba, konyha, kamara, pincze, padlás, fatrtó, mosó konyha, klosett, stb. jó ivó vz bevezetve a konyhába, tágas udvar szép kilátás az emléktre és piacra, a bérltet felől értekezhetni az egyház irodijában vagy lakásomon.

Debreczen, 1898. január 22.

Otrokocsi Végli János

a debreczeni ref. egyház gad. gondnoka.
(Nagy-csapó-utca 39.)

258.

Az István gőzmalom társulat

GYÁRTMÁNYAINAK ÁRJEJYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe léptt eladási listezési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG ÉS ENGED-MÉNY NÉLKÜL

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

A. Asztali dara nagyszemű	20.80
B. Szinte » aprószemű	20.80
C. Királyliszt	19.80
1. Lángliszt kivonat	19.40
2. Elsőrendű zsemlye liszt	19.20
3. Zsemlye liszt	19.—
4. Elsőrendű kenyér liszt	18.60
5. Közép kenyér liszt	18.20
6. Kenyér liszt	17.80
7. Barna kenyér liszt	15.80
8. Takarmány liszt	11.20
11. Fírom korpa zsákkal	4.80
11. " " zsák nélkül	4.60
12. Durva korpa zsákkal	5.00
12. " " zsák nélkül	4.80
Csirke buza zsák nélkül	3.—

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0—6 számig 85 kilogramm.

7. és 8. szám 70 "

11. és 12. szám 60 "

Debreczen, 1898. jan. 21.

Felhivás.

A „Folgári takaré-és segélyszövetkezet”

DEBRECZENBEN.

Nagy-Várad-utca, Dr. Fráter-ház.

A folyó hó 3-án hozott Igazgatósági határozat folytán tudatjuk a t. cz. közönséggel, hogy az 1898-ik évi második évtársulatába való belépésre a további intézkedésig elfogadunk aláírásokat.

Felhívjuk tehát a t. cz. közönséget hogy aláírás, illetve belépés czéljából az intézet hivatalos helyiségeben, **délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig** minél számsabban jelentkezzenek.

Együttal tudatjuk, hogy belépő tagjainknak olesó és a heti betét által törleszhető kölcsönt szívesen adunk; jelentkezések az intézet helyiségeben a hivatalos órák alatt elfogadtnak és gyorsan elintéztetnek.

Kelt Debreczenben, 1898. január havában.

Az igazgatóság.

Eugen herceg szobor sorsjegyek

Huzás

február 11-én.

Főnyeremény

75.000 korona értékű

Sorsjegyeket 50 kr-ával ajánl:

Közgazdasági bank Debreczen.

Alföldi takarékpénztár Debreczen.

Szent-Királyi Tivadar

kölönlegességi áruda.

A nagy Krach!

New-York és Londonban az európai államokat sem hagyták érintetlenül és ebből kifolyólag egy nagy ezüstáru gyár indítatva érezte magát, hogy összes készletét csakis a munkadíj csekély megtérítése ellenében elárúsítja. Fel vagyok hatalmasra, ezen megbízást eszközölni. Ennek folytán **6 frt 60 kr-ért** küldöm bárkinek a következő tárgyakat:

- 6 darab 1. finomabb asztali kés valódi angol pengéből.
- 6 darab amerík. szab-ezüst-villa egy drból állól g.
- 6 darab amerík. szab-ezüst-évókanál,
- 12 darab amerík. szab-ezüst-kávéskanál,
- 1 darab am. rík. szab-ezüst-levesmérő,
- 1 darab amerík. szab-ezüst-tejmerő,
- 2 darab amerík. szab-ezüst-tojástörő,
- 6 darab angol Victoria-aljtányér,
- 2 darab hatásos tábla-gyertya tartó,
- 1 darab teaszűrő,
- 1 darab legfinomabb czukorszóró.

44 darab összesen **6 frt 60 kr.**

A fenti 44 darab ezelőtt 40 frtba került, és most ezen tárgyak **6 frt 60 kr.** leszállítot árban kaphatók. Az amerík. szab-ezüst teljesen fehér ércz, mely az ezüst színét 25 évig megtartja, s ezért jótállás vállalatik. Bizonyítékául annak, hogy ezen hirdetés

nem szédelgős,

kötelezem magamat, mindenkinek, kinek az áru nem tetszik, kifogás nélkül az összeget visszaadni, ép ezért ne mulassza el senki a kedvező alkalmat megragadni, hogy ezen remek garnitúrát megrendelje, mely még azon kívül igen alkalmas

lakadalmi és alkalmi ajándék

és, úgy mint minden jobb háztartáshoz. Kapható csakis

A. HIRSCHBERG'S

Hauptagentur der vereinigten amerik. Patent-Silberwaaren-Fabriken

Wien, II., Rembrandstrasse 19/g — Telephon 7114. sz. Szétküldés a vidékre utánvét, vagy az összeg előleges elküldése mellett.

Tisztítópor hozzá 10 kr.

Valódi csak az itt látható védjeggyel (Egészségi ércz)

Kivonat az elismerő iratokból.

Küldeményt megkaptam és avval igen megvagyok elégedve, kérek még egy remek armitúrát 6 frt 60 kr-ért

Kolozsvár, 6 exell. **Bánffy** hárnóc.

A küldeményt vettem, nagyon megvagyok elégedve ziveskedjek még egy ilyet küldeni.

Bozovics, Magyarország, **Keresztes Akos**, fősz.bíró.

Az első küldeménynyel meg vagyok teljesen elégedve, kérek még egy garnitúrát

Kalocsa, **Majorossy János** esperes.

Önkéntes árverés.

A néhai Varjas György örökösei ezennel közhírré teszik, hogy a tulajdonukat képező Csokonai-utca 1510 sorszámú ujonnan szelárd anyagból épített ház 8 évi adó mentességgel 6000 frt kikiáltási árban, továbbá a Pályi uton levő ujosztásu 16 hold föld 2000 frt kikiáltási árban folyó évi február hó 11-én délután 3 órakor a Debr. Kir. Igazságügyi palota árverési termében tartandó önkéntes árverésen eladatni fog, mely árverésre a venni szándékozók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy ugy a ház, mint a föld külön-külön fog árvereztetni és tartoznak a kikiáltási ártól számítandó 5% bánatpénzt az árverelő bíróság kezéhez készpénzben letétbe helyezni.

Lohse világhírű különlegességei a bőr ápolására.

Eau de Lys de Lohse

Hatvan év ó a felülmulhatatlan mint legkitünőbb bőrvíz a tökéletes ifjú üdeség megtartására, valamint a nyári szeplő, napsütés, pirosság, sárga foltok és az arcz minden tisztátalanságának biztos eltávolítására fehérben és róssaszinben szökőknek, sárgában barnáknak.

Lohse liliomtej-szappan scodás illata, tisztasága és finomsága végett a legkitünőbb tolette-szappan; darabja 6 kr., róssassin 1 frt.

Gyártmányaim vásárlásánál méltóztassék mindig figyelni a czégre: 45 Jägerstr. 46

GUSTAV LOHSE BERLIN udvari illatszerész.

Kapható Auszria-Magyarország minden gyógyszerárúban és jobb illatszer ártáiban.

Eladó lokomotiv.

Egy 3 1/2-es jó karban levő Rausmes, Siemes és Head-féle angol gyártmányu gőzcséplő gép jutányos aron eladó. Értekezhetni és bármikor megtekinthető H. Böszörményben

Magi Sándor

földbirtokosnál.

(Petőfi-tér 782 szám alatt.)

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgöngyölögés, bűzös lehellet, teltség, savanyú, fehéres, hasmenés, gyomorégés, teleseges, nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs székülés.

Hathatós gyógyszerek bizonyult lejtéjésél, a monynyiben ez a gyomortól származott, gyomortürelhetőségét etelekkel és italokkal, gústák, májbajok és hámrhoidálnál.

Említett bajoknál a **Mária-czelli gyomorcseppek** ezek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerüzem Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: "Valódiságát bizonyítom".

A Mária-czelli gyomorcseppek valódián kaphatók.

Kapható Debreczenben: Göll Nándor, Tóth Béla, Mihalovits István, Dr. Röthschnek V. Emil, Tamassy és Balázs gyógyszerészeknél. Diószegen: Vaday Ignác. Er-Mihályfalván: Mátray István. Hadvázon: Farkas Odön. Kaban: Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment Capsici comp.

Ezen hírneves házaszer ellentállt az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazták küszvényénél, csuszál, tagszagatásnál és megfázéseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerüzemben kapható; főraktár: **Török József** gyógyszerüzem Budapest. Beviszása alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kezebbortól utána van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget "Horgony" védjeggyel és Richter cégjegyzékével mint nem valódit utasítsa vissza. **RICHTER F. AD. és társai, és. és kir. udvari szőlők. RUDOLSTADT.**

A női szépség kecsességét egyedül a jó fűző emeli!

Első magyar

orvosilag elismert mű

mellfűző-gyára

GOLDSTEIN KAROLINA

DEBRECZEN, Főter.

Ajánlja a legjobbnak elismert, saját gyártmányu

alkalmi-, oldal- és hasfűzőjeit.

Matinée fűzőm m. k. szabadalommal van ellátva, saját találmányom. Számtalan orvos bizonyítja, hogy ezen fűző hivatva van iemeiy rossz rendszer szerint készített fűző által előidézett testi betegségeknek elejét venni.

Vidéki megrendelések 6 óra alatt elkészülnek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy készlet és nagy választék.

Serravallo China-bora

vassal.

orvosi tekintélyek, mint udv. tanácsos, Dr. Braun tanár, udv. tan. Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovig, Dr. Kraft-Ebing tanár, Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neuser tanár, Dr. Schanta tanár, Dr. Weillehner tanár által sokszor felhasználva és legjobban ajánlva

(Gyengék és lábadozóknak.)

Ezüst érem:

XI. orvosi kongressus Róma 1894.

IV. Gyógyszerek és Chemiai kongressus Nápoly 1894.

Arany érem:

Kiállítás: Venécia 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894., Berlin 1895., Páris 1895.

Több mint 700 orvosi elismerés.

Ezen kitűnő, új életet gerjesztő szer, kitűnő ize miatt különösen gyermekek és asszonyok által kelemesen használtatik. 1/2 literes üvegekben a frt 1.20, 1 literes üvegekben a frt 2.20. Kapható minden gyógyszerüzemben.

Serravallo gyógyszerüzem Triestben

gyógyárak nagyjani zétküldése.

Alapított 1848.

Magyarországon a legelső és egyetlen

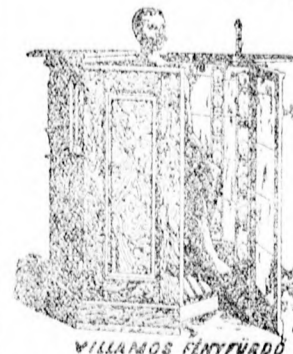
DE PALÓCZ IGNÁCZ,

v. Szent-János kórházi orvos Budapestben, k. eg'szégügyi tanár

TERMÉSZETES GYÓGYINTÉZETE (Rendelő-intézet)

Budapest, IV. Vámház-körút 7. szám I. emelet.

Rendelés: d. e. 10-12-ig és d. n. 3-5-ig.

VILLAMOS FÉNYFÜRDŐ

A legtöbb heveny és idült betegségnél csak a természetes gyógymóddal lehet biztos és maradandó gyógyulást elérni. Tágas gyógy ermeim meg a szakértők által is elismert lékéléséggel vannak berendezve. A gyógyintézetemben berendezett, korszakalkoló villamos fényfürdő, villamos homokfürdő és rezgő masszáz masszé föllümlják az összes meleg- és iszapfürdők hatását, különösen hasznosak vese-, máj- és gyomor-bajoknál, csuszos és köszvényes lántalmaknál és a csontok elgörbüléseinek. Elektromosságs, villamos zabanyozás és villamos vízfürdő kitűnő hatásúak, női bajok, migrán és valamennyi ideggyengeségből eredő betegség ellen. Légzőszék alkalmazása surított és ritkított levegő beszívása megbecsülhetetlen asztma és tüdőcsucs-hurut ellen. Reflektált villamosfény biztosan gyógyítja a fekélyeket. Ezeket még kiegészítik: Thure Brandt-féle masszáz, Knapp-kúra, gőzölések, pontos diétameg szabás, svédgimnasztika stb.

"A Természetes Gyógymód Kézikönyve"

Írta: dr. PALÓCZ IGNÁCZ

Megbecsülhetetlen tanácsadó mindenkinek az egészség megóvására és a betegségek megszüntetésére. A ki ezen könyvet elolvassa, önmagának és családjának baziörvosa lehet. Kapható és megrendelhető szerzőnél: Budapest, IV. Vámház-körút 7. szám I. em. Ára 3 korona. Levelekre válaszolok.

Legbiztosabb savanyító-kúra villamos fény-fürdővel.